

'Studenten met rekenproblemen zijn niet dom'

Aan het einde van het schooljaar wil Jack Nouwens twintig kersen op zijn taart. De taart is zijn pensioen en de kersen de mbo4-studenten die hij dan drie jaar begeleid heeft op het Zadkine College. Hij doet er alles aan hen te laten slagen met minimaal een 4,5 voor het rekenexamen, afgerond een 5 op hun eindlijst. Ze hebben ernstige rekenproblemen of dyscalculie. Hun leven lang krijgen ze al te horen dat ze niet kunnen rekenen en dom zijn. 'Ze zijn niet dom, maar ze kunnen de verbindingen in hun hoofd niet maken om cijfermatig te werken. Mijn studenten vragen het rekenexamen te doen, is een hardloper vragen om de marathon te lopen met een gebroken been.'

16 januari 2025

De nieuwe rekenexamens zijn als een heel mooi Olympisch zwembad, zegt Jack, midden in de woestijn. Het zwembad is prachtig, alles klopt en het water is helder. Hij is zelf een van de landelijke vaststellers. 'Sommige studenten duiken meteen het water in en zwemmen naar de overkant, de meeste andere studenten halen het met wat hulp en veel oefenen ook. Maar mijn studenten verzuipen direct.' Zij hebben last van ernstige rekenproblemen of dyscalculie. Op de basisschool hebben ze nooit goed rekenen geleerd en het vervolgonderwijs neemt het rekenen niet serieus. Dat is de woestijn. 'Ze komen het mbo binnen met een gigantische achterstand en de overtuiging dat ze niet kunnen rekenen.'

Remedial Teacher

Zijn studenten begeleidt hij 1:1 als Remedial Teacher rekenen op het Zadkine College, waar hij al 43 jaar van zijn 46 jaar in het onderwijs aan verbonden is. Eigenlijk zou hij al met pensioen zijn, maar hij blijft een jaar langer om 'zijn' twintig mbo-4 studenten voor te bereiden op hun rekenexamen. Zonder een minimale score van een 4,5 halen ze het examen niet en krijgen ze hun mbo-diploma niet. 'Dat doet me zo'n zeer, ik heb hun wil om te leren gezien, hun motivatie en doorzettingsvermogen. Het wel of niet halen van het rekenexamen heeft zulke grote gevolgen voor hun toekomst. Geen diploma betekent ook dat ze hun studieschuld moeten terugbetalen en dat sommige van hen geen baan krijgen.'

Proefexamens en deexamens

Jack heeft een aantal middelen om zijn studenten voor te bereiden op het zwembad in de woestijn, het rekenexamen. Hij doordringt ze van het besef dat het om punten sprokkelen gaat en niet alleen om het aantal vragen of het juiste antwoord. Proefexamens neemt hij met ze door, te beginnen met niveau 2. De rekenkaarten geven hun een extra zetje in de rug. Kruistabellen geeft ze inzicht in wat ze aan het doen zijn. 'Ze weten soms echt niet of ze bij een som moeten vermenigvuldigen of delen. Een kruistabel helpt ze om te zien dat vermenigvuldigen van klein naar groot gaat en delen van groot naar klein.' De deexamens zijn een uitkomst voor zijn studenten, voor wie 120 minuten lang stil zitten en concentratie vasthouden te lang is. Alles haalt hij uit de kast.

>>

Geen gewoon lokaal

Zijn lokaal is geen gewoon lokaal. Het is een gezellige plek waar zijn studenten graag naartoe komen, ook al is het om te rekenen, waar ze van kinds af aan al bang voor zijn. Sinds corona rekt Jack ook veel online met hen. 'Ze hebben een bloedhekel aan rekenen. Sinds groep 3 of 4 hebben ze er problemen mee en daarna blijven ze altijd achteraan huppelen. De basis is ze nooit goed aangeleerd. Ik begin dan ook met de meest simpele optelsommen en zet daarna steeds een stapje verder met ze. Als ze een eenvoudige som goed oplossen, zeg ik: jij kan goed rekenen, wat kom je bij mij doen?' 'Ja maar, ik kan niet vermenigvuldigen.' Daar zijn we toch nog niet? Zo probeer ik ze hun zelfvertrouwen terug te geven.'

Verbetering rekenonderwijs

Jack ziet twee structurele oplossingen voor studenten mbo-4 met ernstige rekenproblemen of dyscalculie. De meeste van zijn studenten volgen de richting Zorg en Welzijn. Ze bereiden zich voor op een toekomst als bijvoorbeeld dokters- of tandartsassistente. Zijn eerste oplossing heeft te maken met de verbetering van het rekenonderwijs op de basisschool en het voortgezet onderwijs. 'En hier ook examens aan te hangen zodat je op het mbo weet wat voor vlees je in de kuip krijgt.'

Ideale oplossing

De tweede oplossing hangt samen met het niveau van de examens. 'Deze studenten hoeven voor hun toekomstige baan helemaal niet op niveau 4 te kunnen rekenen. Niveau 2, het basisoniveau rekenen waarop iedere Nederlander zou moeten kunnen functioneren, is hoog genoeg. Als zij hun rekenexamen op dat niveau mogen maken, dan komt een veel groter aantal, zeer gemotiveerde deelnemers, van school met een diploma op zak. Maar overal waar ik dit idee opper, tot aan het ministerie toe, krijg ik te horen "kan niet". Maar het zou de ideale oplossing zijn om vakkundige mensen aan een mooi diploma en een baan te helpen.'